

Wikipédia a kulisszák mögött

Hanák Dávid

[[User:Dhanak]]

<mailto://dhanak@gmail.com>

Web 2.0 Symposium

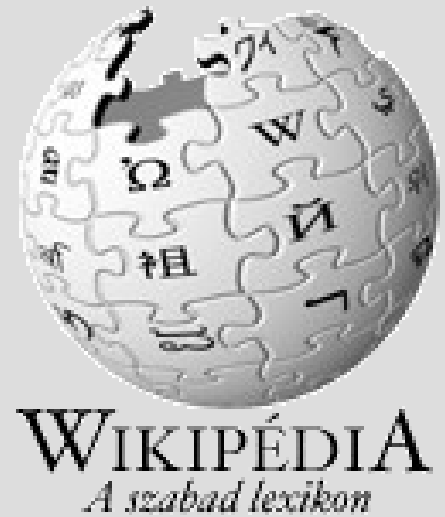
2006. május 29.

Mi az a Wikipédia?

A Wikipédia egy

- többnyelvű,
- nyílt tartalmú,
- bárki által szerkeszthető,
- **közösség által fejlesztett,**
- folyamatosan változó és bővülő lexikon.

Miről lesz szó?

- Szócikkírás: közös nézőpont kialakítása
  - konszenzus
  - vitafelületek
- Szelekció: tartalom törlése, kiemelt cikkek
  - zagyvaságok, jogsértések
  - szavazások törlésről és kiemelésről
- Szabályozás: tartalmi és közösségi előírások
  - irányelvek, útmutatók
  - szabályalkalmazás

A felhasznált képek GFDL licencűek: <http://www.gnu.org/copyleft/fdl.html>

Forrás: <http://hu.wikipedia.org>

Szócikkírás

- Szócikkírás: közös nézőpont kialakítása
  - Konszenzus!
  - Vitalapok
  - Felhasználói lapok
  - Műhelyek
  - Kocsmafal
- Szelekció: tartalom törlése, kiemelt cikkek
- Szabályozás: tartalmi és közösségi előírások

Konszenzus!

- nincs kijelölt főszerkesztő, rovatszerkesztők
- alapvető követelmény a konszenzuskészség
- szakértelem saját bevallás alapján

Szakterületek szerint

(Szakterületek betűrendben.)

- biológia, természetvédelem
  - Gnomon, KeFe, NCurse, user:kissjano,
- csillagászat
  - BeR, Harp, Zolchew, NCurse, Peppe83

Wikipédia:Wikipédisták szakterületek szerint

A Wikipédiából, a szabad lexikonból.

Ezen a lapon gyűjtjük össze, hogy az állandó [Wikipédistáknak](#) mi a szakterülete, érdeklődési köre.

Ez a lap nem jelent semmiféle „bizonyítványt”, bárki állíthatja magáról, hogy ért valamihez. Ha valaki azt állítja, hogy ő ért a macska-kifordításhoz, akkor mi nem fogjuk ezt ellenőrizni. Előfordulhat, hogy az általános vélekedés szerint valaki nem ért a nevével feltüntetett területek némelyikéhez; ennek nyoma általában megtalálható a [vitalapon](#).

Ha cikkeket szerkesztesz és látod itt magadat, nyugodtan javíts bele, ha szerinted nem pontos a lista; ha nem látod magadat, bátran írd bele a megfelelő betűrendhelyes helyre (ha nem látod a szakterületed, hozd nyugodtan létre!).

Vitalapok

- minden laphoz tartozik egy *vitalap*
- hely az adott szócikk vitás kérdéseinek egyeztetésére
- néha hosszabb, mint a főlap

The screenshot shows a Wikipedia talk page for the article "Művelet". At the top, there are navigation tabs: "szócikk", "vitalap" (highlighted), "szerkeszt", "+", and "laptörténet". The main heading is "Vita:Művelet". Below it, the text reads: "A Wikipédiából, a szabad lexikonból." The main content of the talk page is a comment: "Szerintem, az $A \rightarrow B$ jelölés való az A-n értelmezett és B-be képező függvények osztályára. Az $A \mapsto B$ jelet akkor szokás alkalmazni, ha nem a teljes A-n van értelmezve a függvény. Mozo 2006. május 20., 07:31 (CEST)". Below this comment, there is a response: "Erről még nem hallottam, de legyen. Köszí a javításokat: ♥♥: Gubb ✎ 2006. május 20., 08:01 (CEST)".

Felhasználói lapok

- minden felhasználónak van egy saját lap(csoport)ja és egy üzenőlapja

User:Dhanak

A Wikipédiából, a szabad lexikonból.

[Üzenet hagyásához kattints ide](#)

E-mail címem: dhanak kukac gmail pont com

A tárgyba írd bele: Wikipédia (vagy WP)

Magamról

Hanák Dávid, [műegyetemet](#) végzett „számításelmélész” vagyok, jelenleg ugyanitt PhD tanulmányaimat folytatom, miközben félállásban alkalmazásban vagyok az [MTA SZTAKI](#)-nál.

2004. szeptember 7-én regisztráltam, azóta [változó](#) aktivitással járlok hozzá a Wikipédia épüléséhez. [\[szerkesztés\]](#)
2005. augusztus 2-dika óta [adminisztrátorként](#) teszem

Robotolás

[\[szerkesztés\]](#)

Eh, én is hétfvégén akartam nekiülni robotolni, erre megelőztél. :) -- [nyenyec](#) [☎](#)
2006. május 6., 15:54 (CEST)

A legnagyobb falatot azért meghagytam neked :) [Wikipédia:Botgazdák üzenőfala#Botmunka: magyar települések lélekszáma](#). Ha jól látom, ez még várat magára. --[DHanak](#) **:V** 2006. május 6., 21:58 (CEST)

Re: Feröer

[\[szerkesztés\]](#)

A Fülöp-szigetek szerintem nem olyan, mint a Feröer szigetek, mert az előbbiből nem lehet elhagyni a szigeteket, ez magyarul a név részét képezi (nem hivatkozhatunk rá úgy, hogy "Fülöp"), ezért is van benne a kötőjel.
[Adam78](#) [☎](#) 2006. május 7., 21:04 (CEST)

Oké, kösz a választ, akkor még jó, hogy nem estem neki annak is.
--[DHanak](#) **:V** 2006. május 8., 08:41 (CEST)

Műhelyek

- hasonló témájú lapok és az érdekelt szerkesztők *műhelyekbe* vonhatók
- a műhely segít a munka koordinációjában

Wikipédia:Biológia műhely

A Wikipédiából, a szabad lexikonból.

Üdvözlünk a **Biológia Műhelyben!**

E lap célja, hogy olyan biológus végzettségű, érdeklődésű szerkesztőket gyűjtsön össze, akik készek megszerezni és bővíteni a biológia cikkeket. Ha új cikket írsz a témában, helyezd be a listába az alább olvasható útmutató alapján. Ha segíteni szeretnél, nézd át a listát, és ahol tudsz, csatlakozz a munkához. A cél az, hogy a biológia cikkek a lehető legkiválóbbak legyenek.

Éghajlat	nincs bevezető igazából, csak egy felsorolás, egy egyszerű vüzlát maga a cikk	NCurse
Elefántcsont	csak át kellene olvasni, linkeket, képeket elhelyezni	NCurse
Élet	néhány szemponttal még lehetne bővíteni, képek hiányoznak	NCurse
Élettan	csonk	Hufnagel,
Élőhely	minimális bevezető, egy link	NCurse
Entomológia	sajátként: bővítenő	Hufnagel
Erszényesek	Nem lesz rossz!!!	Tiberio
Etológia	szép, csak át kellene futni, linkeket rendezni, források, képek hiányoznak	NCurse
Fejlődéstan	lektor sablon rajta van, nincs kép, rengeteg piros link	NCurse

Kocsmafal

- általános egyeztetésre, segítségkérésre
- „szakosodott” kocsmafal: jogi, műszaki, stb.

Üdvözlünk a **Kocsmafalon**. Itt lehet megvitatni a [Wikipédia](#) működését. A Kocsmafalat hat szekcióra osztottuk. Az alábbi táblázat segítségével megtudhatod, mikor melyik szekciót használd. Megnézheted [egyszerre az összes szekciót is](#). Ne felejtse el aláírni a hozzászólásodat (a ~~~~ jelek begépelésével, vagy a szerkesztőablak fölötti [aláírás gomb](#) használatával).

Rövidítés:
WP:KF

Kocsmafal szekciók					
Hírek új téma	Műszaki új téma	Jogi új téma	Javaslatok új téma	Kezdőknek új téma	Egyéb új téma
A Wikipédiával, projektekkel, cikkekkel, sablonokkal kapcsolatos bejelentések, újdonságok,	Technikai problémák, javaslatok megvitatásához	Jogi kérdések megvitatásához	Ötletek, módosítási javaslatok megvitatásához	Azoknak, akik újak, és még nem igazodnak ki kellőképpen a Wikipédián	Ami a többi kategóriába nem fér bele

S
Z
E
K
C
I
Ó
K

Új műhely.

[[szerkesztés](#)]

Csak annyi, hogy kreáltam egy [Hangszerek műhelyt](#), ha van még a két megszállotton kívül valaki, akinek van kedve csatlakozni, az csatlakozzon... :-P

(Alensha meg kicsit magyaríthatná a pécsi szöveget :-)) --NZs 2006. május 16., 20:43 (CEST)

Kínai politikailag korrekt wp koppintás

[[szerkesztés](#)]

Csak érdekesség, [Baidu](#) , a cenzúrázott Kínai „wikipédiája”. A WP általában tiltva van Kínából, „fáj a kritika” jelisével. --grin 2006. május 23., 14:23 (CEST)

Szelekció

- Szócikkírás: közös nézőpont kialakítása
- **Szelekció: tartalom törlése, kiemelt cikkek**
  - Szavazás törlésről
  - Azonnali törlés, szubcsonkok
  - Jogsértő tartalom
  - Kiemelt szócikkek
- Szabályozás: tartalmi és közösségi előírások

Szavazás törlésről

- sok minden nem való egy lexikonba:
  - bújtatott vagy direkt reklám
  - saját weboldal
  - rajongói oldal (fan page)
  - esszé, értekezés
  - stb.
- előfordul, hogy egy szócikk nem „elég jó”:
  - rosszul megfogalmazott
  - hiányos
  - sérti a semleges nézőpont irányelvét
  - stb.
- az ilyen szócikkek törléséről szavazunk

Szavazás törlésről

[szerkesztés]

Mélypont zenekar (megmaradt)

Ki hallott már róluk? Egy demót adtak ki 4 számmal, de ez gimis éveim alatt 3 osztálytársamnak is sikerült, mégsem jegyzik őket sehol...

- **törlendő** -nagytibi ^{üzen.}? 2006. május 15., 18:25 (CEST)
- **maradjon meg (erősen)** megjegyzésem itt: [Vita:Mélypont zenekar](#) + a wikiben nagyon sok olyan dolog van, amit csak kevesen ismernek. Itt megismerhetik!!!! Ez a lényeg: egy világméretű tudásbázis létrehozása! Ezt ne feledjétek [bDaneE](#) 2006. május 15., 18:39 (CEST)
- **törlendő** - [Vanity](#). 1 demóalbum eddig. Várjuk meg, míg elég híresek lesznek. -- [nyenyec](#) [☎] 2006. május 15., 18:45 (CEST)
- **törlendő** - [Gaja](#) [☎] 2006. május 15., 22:33 (CEST)
- **a lehető leggyengébb (infimális) maradjon** számomra határeset, és a cikket legalább elég tisztességesen megírták. ♥ ♥: [Gubb](#) [✎] 2006. május 16., 08:18 (CEST)
- **maradjon meg (szintén erősen)** Ne vicceljétek, ez egy elég hosszú és jó cikk. Nem értem miért kéne letörölni, mert vki nem ismeri őket! Lehet, hogy a környékükön pl ismertek, és nem hiába írták meg a cikket sem. A wikiben amúgy is van milliányi jelentéktelen dologról cikk, ami még ráadásul rossz is [Villy](#) 2006. május 16., 08:25 (CEST)
- **elfér**, ha tényleg érdektelen, úgysem nézi senki. [OsvátA](#). 2006. május 16., 08:28 (CEST)
- **maradjon** Egy szócikk jogosultságát (ha nem tematikus, illetve terjedelmében korlátozott enciklopédiáról van szó) nem a „fontossága” szabályozza elsősorban, hanem hogy (viszonylag) jól van megírva, és hogy önálló szócikktéma. Szerintem a zenekarok (még ha életemben nem hallottam eddig róla) azok. Ld. még a fölöttem maradjon-ra szavazók véleményét is. [ktam](#) 2006. május 16., 10:31 (CEST)

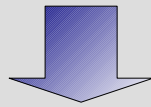

Megmaradt. -nagytibi ^{üzen.}? 2006. május 22., 19:08 (CEST)

Azonnali törlés, szubcsonkok

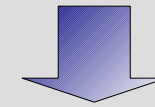
➤ vannak egyértelműbb esetek:

➤ tömény zagyvaság,
nyilvánvaló számárság,
trágárság

azonnali törlés

➤ túl rövid szócikkek

szubcsonk

2006. május 23.

[szerkesztés]

- [Bágárd, előzmények](#) -- puncsos [vitám](#) 2006. május 23., 04:04 (CEST)
- [FreeBSD történet](#), tartalma bedolgozva a [FreeBSD](#) cikkbe, feleslegessé vált ([vitalapja](#)). – [Glanthor](#) ✎ 2006. május 23., 13:41 (CEST)

[szerkesztés]

2006. május 21.

- [Evangelista Toricelli](#) - csak trágárság --[Hkoala](#) 2006. május 21., 21:12 (CEST)
- [Kategória:Előadóművészet](#) -> hibás alak, tartalma átmozgatva [Kategória:Előadó-művészet](#) névre, ez pedig törölhető. – Bár igazából legjobb lenne valami *soft redirect*, ha lehet. [Adam78](#) ☒ 2006. május 21., 03:12 (CEST)

Ezen szócikk nem éri el a csonk szintet sem.

Ez a szócikk témáját tekintve fontos a Wikipédiának, de sajnos a lap jelenleg annyira kevés információt tartalmaz, hogy **nem éri el még a csonk szintet sem**. Ha ennek a jelzésnek az elhelyezésétől számított **5–7 napon belül** a lapot senki nem bővíti ki legalább elfogadható csonk szintre, **törölni fogjuk**. Ha te vagy az, aki a cikket **kibővíti**, kérünk, távolítsd el ezt a **{{szubcsonk}}** jelzést a szócikk elejéről.

Rossz viccek...

Szervkereskedelem

[szerkesztés]

Törökországban 2700 dollár egy vese. A Journal of the American Medical Association 2002 augusztusi száma szerint ez egy kicsit drága. Az indiai vagy iraki vesék csak 1000 dollárba kerülnek beszerzéskor. Később a gazdag beültetőknek akár 150,000 dollárt is kell ugyanazért fizetniük.

Wolfgang Amadeus Mozart

[szerkesztés]

Annyira felzaklatott a mozart, hogy úgy éreztem valakit megölök. Amikor eszembe jutott hogy Mozart halott, megnyugodtam...

Frászkarika

Perec alakú sütemény Babonából, a görcs megszüntetése végett a gyerekek adták

Megj.: Ez az információ a „Legyen ön is milliomos!” c. vetélkedőben szerepelt 2006. május 15-én, egy lelkes nézője írhatta be ide. --Dhanak :-V 2006. május 16., 20:35 (CEST)

Spanyol himnusz

[szerkesztés]

Nagyon buták vagytok hogy ha valaki keres valamit pl.:Spanyol himnuszt akkor nincs leírva.Na erőlt ennyit.

Jogsértő tartalom

- előfordul, hogy jóindulatú, kezdő szerkesztők külső weblapokat másolnak be
- nehezebben szűrhetők ki a kézzel begépelte, eredetileg nyomtatott forrásszövegek
- minden *gyanús* esetben:
  - a lapot megjelöljük
  - a tartalmat átmenetileg eltávolítjuk
  - a felküldőt felszólítjuk a jogtisztaság igazolására
  - kielégítő válasz híján kb. egy hét után töröljük

Kiemelt szócikkek

- néhány szócikk egészen kiváló
- ezek közül pontozással, szavazással választjuk ki a címlapra kerülőket

Kiemelt szócikk

Az **Australopithecus-félék** (*Australopithecina*) a **hominidák** vagy emberfélék (*Hominidae*) családján belül az igazi emberfélék (*Hominina*) egy mára letűnt csoportja, amelyhez az *Australopithecus* és a *Paranthropus* nemek tartoznak, míg az igazi emberfélék másik csoportját az **emberi nem** (*Homo*) alkotja.

Australopithecus africanus

Australopithecus

A Wikipédiából, a szabad lexikonból.

Ez a szócikk egyike a **kiemelt cikkeknek**, a Wikipédia legjobbjai közé tartozik.

Australopithecus-félék

Státusz: **fosszilis faj**. Időszak: **Pliocén**

Australopithecus africanus

Rendszertan

Ország:	Állatok (<i>Animalia</i>)
Törzs:	Gerinchúrosok (<i>Chordata</i>)
Osztály:	Emlősök (<i>Mammalia</i>)

Szabályozás

- Szócikkírás: közös nézőpont kialakítása
- Szelekció: tartalom törlése, kiemelt cikkek
- **Szabályozás: tartalmi és közösségi előírások**
  - Irányelvek, útmutatók
    - tartalmi kérdések
    - viselkedési normák
  - Véleménykérés, szankcionálás
  - Adminisztrátorok szerepe

Irányelvek, útmutatók

- az **irányelvek** betartása kötelező, az **útmutatóké** erősen ajánlott
- kidolgozásuk lassú folyamat, elfogadásukról szavazással döntünk
- tartalmi kérdések
  - ellenőrizhetőség
  - semleges nézőpont
  - mi nem való a WP-be?
  - stb.
- viselkedési normák
  - civilizált viselkedés
  - három visszaállítás
  - kerüld a személyes támadásokat
  - stb.

A három visszaállítás szabálya

Wikipédia:A három visszaállítás szabálya

A Wikipédiából, a szabad lexikonból.

Ez az **irányelv** („official policy”) az **angol Wikipédiából** származik. Amíg a magyar Wikipédia közössége nem szavaz arról, hogy ne legyen érvényes, vagy nem alakítja a saját változatát, az itt leírtak hivatalos irányelveknek számítanak.

A véleményedet vagy módosító javaslataidat várjuk az oldal **vitalapján** vagy a **Kocsmafalon**.

Ne állítsd vissza ugyanazt a lapot 24 órán belül több mint három alkalommal.

(Ez az irányelv nem vonatkozik saját változtatások visszavonására, a nem bejelentkezett felhasználók szerkesztéseinek visszaállítására vagy az egyszerű vandalizmus eltávolítására.)

Rövidítés:
WP:3VSZ

Ez minden **személyre** külön-külön vonatkozik. A szabály szempontjából mellékes, milyen verzióra állítod vissza a lapot. Tehát ha 24 órán belül 4-szer állítasz vissza, akár minden alkalommal más módosítást, a szabályt akkor is megszeged.

Az egy személy által birtokolt több felhasználói név nem megengedett módja ezen szabály kijátszásának. A szabály felhasználók csoportjára nem vonatkozik, de a csoportok tagjaira személyenként igen.

A nem bejelentkezett, csupán **IP címmel** azonosított felhasználók szerkesztései akárhányszor visszaállíthatóak és az ilyen szerkesztések visszaállítása nem számít be a visszaállítások összeszámolásakor.

Véleménykérés, szankcionálás

- előfordul, hogy valaki nem tartja be az irányelveket, vagy modorával, viselkedésével zavar másokat
- **véleménykérés:** hivatalos panasz fórum, ahol a többi szerkesztő is elmondhatja, mit gondol
- **szankcionálás:** szavazással a problémás szerkesztő többféle módon szankcionálható: részleges / teljes, átmeneti / végleges kitiltás

Adminisztrátorok szerepe

- az adminisztrátorok a Wikipédia „utcaseprői”
- olyan feladatokat végeznek el, amelyeket elővigyázatosságból nem tehet mindenki:
  - *védett* lapok (pl. Kezdőlap) szerkesztése
  - lapvédelem be- és kikapcsolása
  - lapok, képek törlése
  - törölt lapok helyreállítása
- felhasználók blokkolása: az egyetlen, amely esetenként mérlegelést követel meg

[[Wikipédia:Wikifüggés]]

- Tudod, hogy **wikifüggő** vagy, ha:
  - egész nap a wikipédiát szerkeszted
  - egész éjszaka a wikipédiát szerkeszted
  - e-mailjeidet négy tildével (~~~~) írod alá
  - felháborodsz, ha nem tudod egyik-másik weblapot te is szerkeszteni
  - a barátnőd/barátod duzzog, mert nem tudja, ki az a Viki, akiről folyton beszélsz
  - csodálkozol, ha pénzt kapsz a munkádért
  - a papírgalacsinokat az asztalodon nem kidobod, hanem előbb jelölöd azonnalira

Ez a <http://hu.wikipedia.org/wiki/Wikip%C3%A9dia:Wikif%C3%BCgg%C3%A9s> lapról származik, és GFDL licencű. A kép forrása: <http://www.fairprint.hu>

Köszönöm a figyelmet!

- ...és azon a napon összeomlottak a Wikipédia szervezerei.

A kép forrása: <http://www.fairprint.hu>

A fóliák (a külön licenclésű képek kivételével) a **Creative Commons Nevezd meg!-Ne változtasd! 2.5 Hungary** licenc felételei mentén szabadon használhatók.

<http://creativecommons.org/licenses/by-nd/2.5/hu/>